

Kpl 11: Suomi ja EU

KUUSANKOSKEN LUKIO/PARKKONEN

Suomen EU-politiikka 1995-2022

Yleistä:

- Yhteistyö muiden maiden kanssa – liittoutuminen, erityisesti kumppanuus Angela Merkelin Saksan kanssa.
- Pyrkimys taloudelliseen vakauteen, ”säästämiseen”.
- Oikeusvaltioperiaate, yhteisesti noudatettavat säännöt Suomelle tärkeitä.
- Perustuslaki vuonna 2000
 - Pääministeristä tärkein EU-toimija
 - Pääministerin ja hallituksen asema vahvistunut presidentin kustannuksella.
- **Eu-ministerivaliokunta hallituksessa vastaa EU-asioista**
- **Suuri valiokunta eduskunnassa vastaa EU-politiikasta**
- Suomen Brysselin suurlähettiläellä merkittävä rooli asioiden valmistelussa

Suomen hallitukset ja EU-politiikka – yhteenveto:

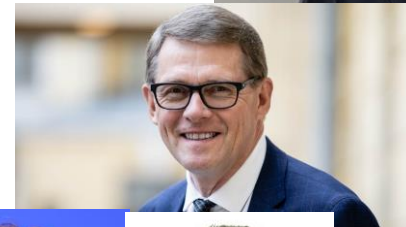
1. Lipponen I (1995-1999) ja II (1999-2003) (SDP)

- Pyrkimys ytimiin (EMU, Schengen)
- 1999 puheenjohtajuus

2. Vanhanen I (2003-2007) ja II (2007-2010) (KESK)

- Varovaisuus, ei yhtä aktiivisuutta
- Suomella hyvä maine, joka täyttää velvoitteet.

3. Katainen (2011-2014) ja Stubb (2014-2015) (KOK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta
 - vakausvaatimukset
 - Schengenin laajentumisen estäminen (Bulgaria, Romania)

4. Sipilä (2016-2019) (KESK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta jatkuivat
- Suomi edelleen maineeltaan luotettava maa

5. Rinne (2019) – Marin (2019-) (SDP)

- Suomella aktiivinen, kehittävä rooli
- Oikeusvaltioperiaatteen korostaminen

Suomen komissaarit 1995-

Erkki Liikanen 1995-2004

- EU:n budjetista ja tarkastustoiminnasta vastaava komissaari (Santerin komissio, 1995-1999)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 1999-2004)

Olli Rehn 2004-2014

- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2010-2014)
- EU:n laajentumisasioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2004-2010)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 2004)

Jyrki Katainen 2014-2019

- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2014)
- EU:n työllisyydestä, kasvusta, investoinneista ja kilpailukyvystä vastaava komissaari (Junckerin komissio 2014-2019)

Jutta Urpilainen 2019-

EU:n kansainvälisistä kumppanuuksista vastaava komissaari (Von der Leyenin komissio, 2014)

EU-jäsenyys: asioiden eteneminen Suomessa

Hallituksen (pääministerin) asema vahvistunut – presidentin heikentynyt

- Hallitus vastaa kansallisesta valmistelusta
 - EU-MINISTERIVALIOKUNTA (ministerineuvoston kokousten valmistelu, toimintalinjat)
 - Suomen EU-suurlähettiläs (ohjeet neuvotteluun) + SUOMEN EU-ASIOIDEN KOMITEA
 - Valmistelee ministerivaliokunnan kokoukset
- Presidentti mukana kansainvälisiä sopimuksia käsiteltäessä

Eduskunnan lainsäädäntövalta vähentynyt

- Eduskunta tiiviisti mukana Eu-lainsäädännön valmistelussa sekä neuvotteluissa
- Asetukset, direktiivit (2/3 lakiehdotuksista EU-taustaisia)
- Suuri valiokunta (Suomen neuvottelukannat ja evästyksen sekä kuulemiset)
- Pääministerin ilmoitukset, tiedonannot

Vaikuttaminen ministerineuvostossa:

- Kontaktit virkamiehiin – valmisteluvaiheessa vaikuttaminen!
- **Komission ehdotus** – ministerineuvoston työryhmät (jäsenvaltioiden jäsenet ottavat kantaa) (yhteistyö, liitot)
- COREPER (suurlähettiläiden valmisteleva toimielin)
- Ministerineuvoston kokousta ennen neuvottelukanta mahdollisimman täsmälliseksi

Vaikuttaminen Euroopan parlamentissa:

14 MEP:iä, europuolueet

Yhteistyö, koalitiot

Parlamentissa: täysistunnot, valiokunnat, poliittiset ryhmät

- Valiokunnan puheenjohtajuudet haluttuja
- Isojen lakipakettien vetovastuut valiokunnissa haluttuja (=vastuu mietinnön kirjoittamisesta)
- Ison poliittisen ryhmän jäsenellä enemmän valtaa
- Oma karisma: luottamus, arvovalta, sosiaalinen verkosto

Suomalaisten lobbaus (yritykset, järjestöt)